

31992L0003

12.2.1992

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 35/24

**DIREKTIVA SVETA 92/3/Euratom
z dne 3. februarja 1992**

o nadzorovanju in kontroli pošilk radioaktivnih odpadkov med državami članicami ter v Skupnost in iz nje

SVET EVROPSKIH SKUPNOSTI JE

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo in zlasti členov 31 in 32 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾, izdelanega po prejemu mnenja skupine oseb, ki jih je Znanstveno-tehnični odbor imenoval izmed znanstvenih izvedencev iz držav članic,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta ⁽²⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽³⁾,

ker je Svet 2. februarja 1959 sprejel direktive o določitvi temeljnih standardov za varovanje zdravja delavcev in prebivalstva pred nevarnostmi, ki izvirajo iz ionizirajočega sevanja ⁽⁴⁾, kakor so bile spremenjene z Direktivo 80/836/Euratom ⁽⁵⁾ in Direktivo 84/467/Euratom ⁽⁶⁾;

ker se ti temeljni varnostni standardi v skladu s členom 2 Direktive 80/836/Euratom uporabljajo med drugim tudi za prevoz naravnih in umetnih radioaktivnih snovi;

ker mora vsaka država članica v skladu s členom 3 Direktive 80/836/Euratom obvezno poročati o dejavnostih, ki vključujejo nevarnost, ki izhaja iz ionizirajočega sevanja; ker morajo biti te

dejavnosti zaradi možnih nevarnosti in drugih ustreznih obravnavanj predmet predhodne odobritve v primerih, ki jih določi vsaka država članica;

ker so zato države članice na svojih ozemljih vzpostavile sisteme za izpolnjevanje zahtev iz člena 3 Direktive 80/836/Euratom, ki v skladu s členom 30 Pogodbe Euratom določa temeljne standarde; ker zato države članice z notranjo kontrolo, ki jo izvajajo na podlagi nacionalnih predpisov v skladu z obstoječimi zahtevami Skupnosti in vsemi ustreznimi mednarodnimi zahtevami, še naprej zagotavljajo primerljivo raven varstva na svojih ozemljih;

ker varovanje zdravja delavcev in prebivalstva zahteva, da za pošiljke radioaktivnih odpadkov med državami članicami ter v Skupnost in iz nje velja sistem predhodne odobritve; ker je ta zahteva v skladu z načelom Skupnosti o subsidiarnosti;

ker Resolucija Evropskega parlamenta z dne 6. julija 1988 o ugotovitvah Preiskovalnega odbora za ravnanje z jedrskimi snovmi in njihov prevoz ⁽⁷⁾ med drugim zahteva tudi celovita pravila Skupnosti, da za čezmejno premeščanje jedrskih odpadkov velja sistem stroge kontrole in odobritev, od točke njihovega izvora do točke njihovega skladiščenja;

ker se Direktiva Sveta 84/631/EGS z dne 6. decembra 1984 o nadzorovanju in kontroli čezmejnih pošilk nevarnih odpadkov v Evropski skupnosti ⁽⁸⁾ ne uporablja za radioaktivne odpadke;

⁽¹⁾ UL C 210, 23.8.1990, str. 7.

⁽²⁾ UL C 267, 14.10.1991, str. 210.

⁽³⁾ UL C 168, 10.7.1990, str. 18.

⁽⁴⁾ UL 11, 20.2.1959, str. 221/59.

⁽⁵⁾ UL L 246, 17.9.1980, str. 1.

⁽⁶⁾ UL L 265, 5.10.1984, str. 4.

⁽⁷⁾ UL C 235, 12.9.1988, str. 70.

⁽⁸⁾ UL L 326, 13.12.1984, str. 31. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 86/279/EGS (UL L 181, 4.7.1986, str. 13).

ker se je Svet s Sklepom št. 90/170/EGS ⁽¹⁾ odločil, da bi morala biti Skupnost pogodbenica Baselske konvencije o nadzoru prehoda nevarnih odpadkov preko meja in njihovega odstranjevanja z dne 22. marca 1989; ker se ta konvencija ne uporablja za radioaktivne odpadke;

ker so vse države članice podpisale kodeks dobre prakse o mednarodnem čezmejnem premeščanju radioaktivnih odpadkov Mednarodne agencije za atomsko energijo (MAAE);

ker ravnanje z radioaktivnimi odpadki zahteva nadzorovanje in kontrolo, vključno z obveznim in enotnim postopkom obveščanja s prijavo za pošiljke takšnih odpadkov;

ker so nujni ukrepi, ki zagotavljajo naknadno kontrolo pošiljk;

ker bi pristojnim organom držav članic, v katere so radioaktivni odpadki namenjeni, moralo biti omogočeno, da ugovarjajo pošiljkam radioaktivnih odpadkov;

ker je tudi zaželeno, da bi lahko pristojni organi države izvora in tranzitnih držav članic po določenih merilih določili pogoje za pošiljanje radioaktivnih odpadkov na svoje ozemlje;

ker je za varovanje zdravja ljudi in okolja pred nevarnostmi, ki nastanejo zaradi takšnih odpadkov, treba upoštevati tveganja, ki se pojavijo zunaj Skupnosti; ker se je zato v primeru radioaktivnih odpadkov, ki vstopajo v Skupnost in/ali jo zapuščajo, treba posvetovati s tretjo namembno državo ali državo izvora in katero koli tretjo državo ali državami tranzita, jih obveščati ter pridobiti njihovo soglasje;

ker Četrta konvencija AKP-EGS, podpisana v Lomeju, 15. decembra 1989, vsebuje posebne določbe, ki urejajo izvoz radioaktivnih odpadkov iz Skupnosti v države nečlanice, ki so pogodbenice te konvencije;

ker lahko radioaktivni odpadki vsebujejo jedrske snovi, kakor so opredeljeni z Uredbo Komisije (Euratom) št. 3227/76 z dne 19. oktobra 1976 o uporabi določb Euratom o nadzornih ukrepih ⁽²⁾ in ker mora za prevoz takšnih snovi veljati Mednarodna konvencija o fizičnem varovanju jedrskega materiala (MAAE, 1980),

SPREJEL NASLEDNJO DIREKTIVO:

NASLOV I

Področje uporabe

Člen 1

1. Ta direktiva se uporablja za pošiljke radioaktivnih odpadkov med državami članicami ter v Skupnost in iz nje, kadar koli

⁽¹⁾ UL L 92, 7.4.1990, str. 52.

⁽²⁾ UL L 363, 31.12.1976, str. 1. Uredba, kakor je bila spremenjena z Uredbo (Euratom) št. 220/90 (UL L 22, 27.1.1990, str. 56).

količine in koncentracija presegajo ravni, določene v členu 4(a) in (b) Direktive 80/836/Euratom.

2. Posebne določbe v zvezi z vračanjem pošiljk takšnih odpadkov so vsebovane v naslovu IV.

Člen 2

V tej direktivi izraz:

- „radioaktivni odpadek“ pomeni kakršen koli material, ki vsebuje radionuklide ali je z njimi kontaminiran in za katerega ni predvideno, da bi se še uporabljal,
- „pošiljanje“ pomeni postopke pri prevozu od kraja izvora do namembnega kraja, vključno z nakladanjem in razkladanjem radioaktivnih odpadkov,
- „imetnik“ radioaktivnih odpadkov pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, ki je, preden pošiljko odpošlje, pravno odgovorna za takšne materiale in namerava pošiljko odposlati prejemniku,
- „prejemnik“ radioaktivnih odpadkov pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, kateri je takšen material poslan,
- „kraj izvora“ in „namembni kraj“ pomenita kraja v dveh različnih državah, ki sta državi članici Skupnosti ali tretji državi, in sta temu ustrezno imenovani „država izvora“ in „namembna država“,
- „pristojni organi“ pomeni katere koli organe, ki so po zakonskih ali drugih predpisih držav izvora, tranzitnih ali namembnih držav, pooblaščen za izvajanje sistema nadzora in kontrole, določenega v naslovih I do vključno IV; ti pristojni organi se določijo v skladu s členom 17,
- „zaprtega vira“ ima enak pomen kot v Direktivi 80/836/Euratom.

Člen 3

Prevozni postopki, ki so potrebni za pošiljanje, morajo biti v skladu s predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi ter z mednarodnimi sporazumi o prevozu radioaktivnih snovi.

NASLOV II

Pošiljke med državami članicami

Člen 4

Imetnik radioaktivnih odpadkov, ki namerava poslati takšne odpadke ali se dogovoriti za tako pošiljko, predloži vlogo za

dovoljenje pri pristojnih organih države izvora. Ti pristojni organi pošljejo takšne vloge v odobritev pristojnim organom namembne države in državi ali državam tranzita, če gre za tranzit.

V ta namen uporabljajo standardno listino iz člena 20.

Pošiljanje te listine nikakor ne vpliva na kasnejšo odločitev iz člena 7.

Člen 5

1. Vloga se lahko pošlje za več kot eno pošiljko, če:

- imajo radioaktivni odpadki, na katere se nanaša, bistveno enake fizikalne, kemijske in radioaktivne lastnosti in
- pošiljke pošilja isti imetnik istemu prejemniku in so v to vključeni isti pristojni organi in
- pošiljanje vključuje tretje države, da tranzit poteka preko iste vstopne in/ali izstopne mejne točke Skupnosti in preko iste mejne točke zadevne tretje države ali držav, razen če ni drugače dogovorjeno med zadevnimi pristojnimi organi.

2. Dovoljenje velja za obdobje, ki ni daljše od treh let.

Člen 6

1. Najkasneje v dveh mesecih po prejemu pravilno izpolnjene vloge pristojni organi namembne države in katere koli tranzitne države obvestijo pristojne organe države izvora, da pošiljko sprejmejo ali o pogojih, ki so po njihovem mnenju za to potrebni, ali o zavrnitvi izdaje odobritve.

V ta namen uporabljajo standardno listino iz člena 20.

2. Kakršni koli pogoji, ki jih zahtevajo pristojni organi držav članic, ne glede na to, ali so tranzitne ali namembne države, ne morejo biti strožji od tistih, ki so določeni za podobne pošiljke v teh državah, in morajo biti usklajeni z obstoječimi mednarodnimi sporazumi.

Za kakršno koli zavrnitev ali pogojevanje izdaje odobritve se v skladu s členom 3 navedejo razlogi.

3. Vendar pa lahko pristojni organi namembne ali morebitne tranzitne države zahtevajo največ enomesečno podaljšanje roka iz odstavka 1 za sporočanje svojega mnenja.

4. Če po izteku rokov iz odstavka 1 in, če je primerno, iz odstavka 3 ni bil prejet odgovor pristojnih organov namembne države in/ali zadevnih tranzitnih držav, se šteje, da so te države dale svojo

odobritev za zahtevano pošiljko, razen če niso v skladu s členom 17 obvestile Komisije, da tega postopka avtomatske odobritve na splošno ne sprejemajo.

Člen 7

Če so izdane vse potrebne odobritve za pošiljko, so pristojni organi države članice izvora upravičeni dovoliti imetniku radioaktivnih odpadkov, da jih odpošlje, in obvestiti pristojne organe namembne države in države ali držav tranzita, če gre za tranzit.

V ta namen uporabljajo standardno listino iz člena 20. Morebitne dodatne zahteve za takšne pošiljke se priložijo tej listini.

Taka odobritev v nobenem primeru ne vpliva na odgovornost imetnika, prevoznika, lastnika, prejemnika ali katere koli druge fizične ali pravne osebe, vključene v pošiljanje.

Člen 8

Listine iz člena 4 in 6 spremljajo vsako pošiljko, ki sodi v področje uporabe te direktive, vključno s primeri odobritve več kot ene pošiljke iz člena 5, kar pa ne vpliva na katere koli druge spremljajoče listine, ki se zahtevajo v skladu z drugimi ustreznimi predpisi.

Pri pošiljkah po železnici so te listine na razpolago pristojnim organom vseh zadevnih držav.

Člen 9

1. V 15 dneh po prejemu prejemnik radioaktivnih odpadkov pošlje pristojnim organom države članice potrditev prejema na standardni listini iz člena 20.

2. Pristojni organi namembne države pošljejo kopije potrdila drugim državam, vključenim v postopek. Pristojni organi države izvora pošljejo kopijo potrdila prvotnemu imetniku.

NASLOV III

Uvozi v Skupnost in izvozi iz nje

Člen 10

1. Kadar naj bi odpadki, ki sodijo v področje uporabe te direktive, v Skupnost vstopili iz tretje države, namembna država pa je država članica, prejemnik predloži vlogo za odobritev pristojnim

organom te države članice na standardni listini iz člena 20. V odnosu do tranzitne države ali držav ravna prejemnik kot imetnik in pristojni organi namembne države ravnaajo tako, kot da bi bili pristojni organi države izvora iz naslova II.

2. Kadar naj bi odpadki, ki sodijo v področje uporabe te direktive, v Skupnost vstopili iz tretje države in namembna država ni država članica, se za te pošiljke država članica, na ozemlje katere naj bi odpadki najprej vstopili, šteje za državo porekla.

3. Za pošiljke v skladu z odstavkom 1 predvideni prejemnik pošiljke v Skupnosti obvesti svoje pristojne organe, da bi ti uvedli ustrezne postopke, za pošiljke v skladu z odstavkom 2 pa to stori oseba iz države članice, na ozemlju katere odpadki najprej vstopijo v Skupnost in ki je odgovorna za ravnanje s pošiljko v državi članici.

Člen 11

Pristojni organi držav članic ne odobrijo pošilk:

1. bodisi:

- (a) v namembne kraje južno od 60° južne zemljepisne širine;
- (b) v državo pogodbenico Četrte konvencije AKP-EGS, ki ni članica Skupnosti, pri tem pa upoštevajo člen 14;

2. bodisi v tretjo državo, ki po mnenju pristojnih organov države izvora, v skladu z merili iz člena 20, nima tehničnih, pravnih ali upravnih sredstev za varno ravnanje z radioaktivnimi odpadki.

Člen 12

1. Kadar naj bi radioaktivne odpadke izvozili iz Skupnosti v tretjo državo, pristojni organi države članice izvora glede takšne pošiljke navežejo stik z organi namembne države.

2. Če so izpolnjeni vsi pogoji za pošiljanje, pristojni organi države članice izvora imetniku radioaktivnih odpadkov odobrijo, da jih pošlje, in o tej pošiljki obvestijo organe namembne države.

3. Taka odobritev nikakor ne vpliva na odgovornost imetnika, prevoznika, lastnika, prejemnika ali katere koli fizične ali pravne osebe, vključene v pošiljanje.

4. Za pošiljanje se uporablja standardna listina iz člena 20.

5. Imetnik radioaktivnih odpadkov v dveh tednih od datuma pričetja obvesti pristojne organe države izvora, da so odpadki dosegli namembni kraj v tretji državi, in navede zadnjo carinarnico v Skupnosti, skozi katero je šla pošiljka.

6. To obvestilo spremlja izjava ali potrdilo prejemnika radioaktivnih odpadkov, ki navaja, da so odpadki dosegli njihov pravi namembni kraj, in carinarnico vstopa v tretjo državo.

NASLOV IV

Postopki vračanja pošilk

Člen 13

Če uporabnik zaprti vir vrne dobavitelju vira v drugo državo, njegova pošiljka ne sodi v področje uporabe te direktive.

Vendar pa ta izjema ne velja za zaprte vire, ki vsebujejo cepljivi material.

Člen 14

Ta direktiva ne vpliva na pravico države članice ali podjetja v državi članici, kateremu naj bi se odpadki izvozili v predelavo, da po postopku odpadke vrne v državo njihovega izvora. Prav tako ne vpliva na pravico države članice ali podjetja v tej državi članici, v katero naj bi izvozili obsevano jedrsko gorivo za predelavo, da odpadke in/ali druge proizvode, ki so nastali med postopkom predelave, vrne državi njihovega izvora.

Člen 15

1. Kadar pošiljanje radioaktivnih odpadkov ne more biti do konca izvedeno ali če niso izpolnjeni pogoji za pošiljanje v skladu z določbami naslova II, pristojni organi države članice odpreme zagotovijo, da obravnavane radioaktivne odpadke njihov imetnik vzame nazaj.

2. Za pošiljke radioaktivnih odpadkov iz tretje države v namembni kraj v Skupnosti pristojni organi države članice, v kateri je namembni kraj, zagotovijo, da se prejemnik teh odpadkov dogovori z imetnikom odpadkov s sedežem v tretji državi, tako da ga zaveže, da vzame odpadke nazaj, če pošiljanje ne bo moglo biti do konca izvedeno.

Člen 16

Država ali države članice, ki so odobrile tranzit za prvotno pošiljko, ne smejo zavrniti odobritve vračanja pošiljke v primerih iz:

- člena 14, če gre pri vračanju pošiljke za isti material po obdelavi ali predelavi in če se upošteva vso ustrezno zakonodajo,
- člena 15, če se vračanje pošiljke opravi pod istimi pogoji in z istimi specifikacijami.

NASLOV V**Postopkovne določbe****Člen 17**

Države članice najkasneje do 1. januarja 1994 pošljejo Komisiji ime(-na) in naslov(-e) pristojnih organov in vse potrebne informacije za hitro komuniciranje s temi organi, kakor tudi njihovo možno zavrnitev postopka avtomatske odobritve iz člena 6 (4).

Države članice Komisiji redno pošiljajo vsako spremembo takih podatkov.

Komisija te informacije in vse njihove spremembe sporoči vsem pristojnim organom v Skupnosti.

Člen 18

Države članice vsaki dve leti in prvič 31. januarja 1994 pošljejo Komisiji poročila o izvajanju te direktive.

Ta poročila dopolnjujejo z informacijami o stanju glede pošilk na njihovih ozemljih.

Na podlagi teh poročil Komisija pripravi zbirno poročilo za Evropski parlament, Svet in Ekonomsko-socialni odbor.

Člen 19

Pri opravljanju nalog, določenih v členih 18 in 20, Komisiji pomaga odbor svetovalne narave, ki je sestavljen iz predstavnikov držav članic in mu predseduje predstavnik Komisije.

Predstavniki Komisije predloži odboru osnutek ukrepov, ki jih je treba sprejeti. Odbor poda svoje mnenje o osnutku v roku, ki ga predsednik lahko določi glede na nujnost zadeve, če je potrebno, z glasovanjem.

Mnenje se vpiše v zapisnik; poleg tega ima vsaka država članica pravico zahtevati, da se njeno stališče vpiše v zapisnik.

Komisija, kolikor je le mogoče, upošteva mnenje odbora. Odbor obvesti, na kakšen način je upoštevala njegovo mnenje.

Člen 20

Postopek, določen v členu 19, se uporablja zlasti za:

- pripravo in možne kasnejše posodobitve standardne listine za vloge za odobritev iz člena 4,
- pripravo in možne kasnejše posodobitve standardne listine za izdajo odobritve iz člena 6(1),
- pripravo in možne kasnejše posodobitve standardne listine za potrditev prejema iz člena 9(1),
- določitev meril, ki državam članicam omogočajo oceniti, ali so izpolnjene zahteve za izvoz radioaktivnih odpadkov, kot je predvideno v členu 11(2),
- pripravo zbirnega poročila iz člena 18.

NASLOV VI**Končne določbe****Člen 21**

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za usklajitev s to direktivo, najpozneje do 1. januarja 1994. O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določi država članice.

3. Države članice sporočijo Komisiji temeljne predpise nacionalne zakonodaje, sprejete na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 22

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 3. februarja 1992

Za Svet,

Predsednik

João PINHEIRO